

derimod, der tjente sit Brød ved sine Hænders Gerning, sad i 25—30 Vintre uafbrudt ved Rokken og om Sommeren ligesaa længe ved Væven. Hun begyndte gerne Klokken 5—6 om Morgen og maatte hænge i hele Dagen igennem.“ — Naar man imidlertid sammenholder de Forandringer, der den Gang allerede var trængt igennem, med den senere Udvikling, ser man at det, der var foregaaet, simpelthen var Begyndelsen til Kvindens fuldstændige Befrielse fra Trællearbejdet i Hjemmet. Foruden at de allerfleste af de nævnte Arbejder slet ikke mere gøres i Hjemmet, udføres nu alt efter en langt mere begrænset Maalestok end tidligere. En Mængde Smaaartikler faas i forarbejdet Tilstand, Kaffen er brændt og malet, Sukkeret hugget, Seneppen malet og blandet, Salt, Ingefær, Kanel og Peber knust og sigtet; forsaavidt man tilbereder sligt i Hjemmet, har man fortræffelige Redskaber til Hjælp. Foruden den *Tid*, Husmoderen har vundet, kan hun nu spare sig en stor Del af det *Tankearbejde*, som hun tidligere maatte anvende paa alle disse Smaating.

Hvem er saa det, som har været Kvindens Befrier, hvem er det, som har overtaget Broderparten af det daglige Slid, der før var hendes, hvem, om ikke Industrien? Paa Fabrikkerne genfinder vi alle de Arbejder, som er forsvundne fra Hjemmene. Der foregaar nu Maltning, Brygning, Brændevinsbrænding; der bliver lavet Smør, Ost, Eddike, Sæbe, Lys; der farves, kartes, spindes, væves, slagtes o. s. fr. Alt dette er saa almindelig bekendt, at det ikke længer vækker nogen Opmærksomhed eller Interesse, kanske mindst hos Kvinderne, uagtet det netop for dem har saa uhyre megen Betydning. Thi — siger Forfatteren — denne industrielle Udvikling letter dem ikke blot Arbejdet ganske overordentlig, men højner ogsaa deres Kulturtrin og er i Virkeligheden Vilkaaret for, at de kan naa Ligestilling med Manden.

Forfatteren giver dernæst en Skildring af Pigeskolernes elendige Tilstand i Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede. Som en Følge af den voksne Kvindes Arbejde kom ogsaa Undervisningen til hovedsagelig at sigte paa Indøvelse i huslige Færdigheder. Forholdet mellem den Gang og nu anskueliggøres ved en lille Statistik, der viser, at medens man i 1830 i de højere Pigeskoler gennemsnitlig brugte 20 Timer ugentlig til Haandarbejde, var dette Tal 10 Aar efter